

ZÁPIS Z VÝBORU NÁRODNÍHO PLÁNU OBNOVY (NPO)

Datum: 20. prosince 2022, 13:30-15:30

Místo konání: Politických vězňů 20, 112 49 Praha

Předsedající: jmenovaný místopředseda Výboru NPO

Ministerstvo průmyslu a obchodu uspořádalo dne 20. prosince 2022 prezenční formou další jednání Výboru Národního plánu obnovy, za účelem projednání a informování o aktuálním dění ve vybraných oblastech, týkajících se Národního plánu obnovy.

ÚČASTNÍCI:

1. Výkonný místopředseda výboru	Ministerstvo průmyslu a obchodu
2. Zástupci odboru koordinace NPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu

Za vlastníky komponent a hospodářské a sociální partnery

3. Zástupci	Úřad vlády
4. Zástupci	Ministerstvo průmyslu a obchodu
5. Zástupci	Svaz měst a obcí České republiky
6. Zástupce	Ministerstvo vnitra
7. Zástupce	Transparency International
8. Zástupce	Svaz průmyslu a dopravy ČR
9. Zástupce	Ministerstvo spravedlnosti
10. Zástupce	Asociace samostatných odborů ČR
11. Zástupci	Ministerstvo financí
12. Zástupkyně	Ministerstvo zdravotnictví
13. Zástupci	Česká bankovní asociace
14. Zástupci	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
15. Zástupce	Asociace krajů ČR
16. Zástupce	Ministerstvo životního prostředí
17. Zástupce	Asociace výzkumných organizací
18. Zástupce	Asociace samostatných odborů
19. Zástupkyně	Otevřená společnost, GLOPOLIS
20. Zástupci	Ministerstvo pro místní rozvoj
21. Zástupce	Ministerstvo práce a sociálních věcí
22. Zástupkyně	Sdružení místních samospráv ČR
23. Zástupce	Ministerstvo dopravy

24. Zástupce	Česká konference rektorů
25. Zástupci	Ministerstvo zemědělství
26. Zástupkyně	Česká biskupská konference
27. Zástupkyně	Krajský úřad Pardubického kraje
28. Zástupkyně	Beleco
29. Zástupce	Ministerstvo kultury
30. Zástupce	KZPZ

PROGRAM JEDNÁNÍ

- 1) Úvodní slovo místopředsedy Výboru NPO;
- 2) Úkoly z minulého jednání Výboru NPO;
- 3) Informace o aktuálním vývoji implementace NPO;
- 4) Výhled implementace v roce 2023;
- 5) Informace o aktualizaci NPO, REPowerEU, půjčky z NPO;
- 6) Zapojení partnerů do užší spolupráce na NPO;
- 7) Diskuze/komentáře a různé.

PRŮBĚH JEDNÁNÍ

Výkonný místopředseda Výboru přivítal členy i hosty Výboru a zahájil jednání poděkováním za dosavadní spolupráci a přáním všeho dobrého do nového roku a klidného prožití svátků. Místopředseda zhodnotil rok 2022 jako jeden z nejnáročnějších za poslední dobu. V NPO bylo učiněno mnoho důležitých kroků k metodickému nastavení a byla zahájena samotná implementace většiny komponent. Celé toto snažení vyústilo v **podání první žádosti o výplatu, které proběhlo na konci listopadu a nyní probíhá hodnocení ze strany Evropské komise (EK).**

Systém, který jsme nastavili, je funkční a prošel audity Ministerstva financí (MF) a EK. Aktuálně se dořešují drobné změny metodik, což by nemělo ohrozit plnění plánu. Cíle za ČR jsou v pořádku a věříme, že první platba bude proplacena beze zbytku. Druhá a třetí platba v rámci NPO budou výzvou jako ostatně celý rok 2023. Významně se mění ekonomický vývoj, po uprchlické krizi přišla krize spojená s inflací a do toho EK představuje další požadavky, proto směřujeme k většímu updatu a změnám NPO, který bude sestávat z několika paralelních procesů.

Příprava změn je v režii MPO-DU. Nejdříve bylo nutné nastavit systém a podat platbu. Vyjednávací pozice NPO ČR je nyní silnější, ale dle vyjádření zástupců EK musí být aktualizovaný NPO ambicióznější v oblasti reforem. Rok 2023 bude příležitostí pro ČR a způsob, jakým se nám podaří upravit NPO a přidat do něj nové kapitoly, bude určující pro celkový úspěch plánu v dalších letech. Do hry vstoupila **možnost požádat o půjčku z RRF a zařadit novou kapitolu REPowerEU**, která je spojená s NPO. Bude potřeba přesvědčit EK o progresivnosti českého NPO, abychom tím otevřeli možnost změn. Změnovým procesem se může částečně vyřešit zpoždování NPO a zároveň zvýšení jeho ambice.

Zástupkyně MPO-DU zahájila prezentaci shrnutím úkolů, které Výbor zadal na svém posledním jednání. **Většina jich byla splněna a zbylé se řeší průběžně.** Stále zůstává otázka nedořešených administrativních kapacit, na kterou bude český NPO reagovat přidáním relevantní komponenty na jejich posílení při procesu změny NPO.

Dále zástupkyně MPO-DU shrnula dění uplynulých měsíců informací o proběhlých auditech NPO, misi EK v ČR a aktualizaci metodických pokynů v souvislosti s první platbou, která byla podána v listopadu.

Dále zástupkyně MPO-DU informovala přítomné o výhledu implementace NPO pro rok 2023 a o zpoždování některých milníků. V souvislosti s touto informací bylo dne 21. 11. 2022 přijato usnesení ŘV NPO o **odložení druhé platby** nejpozději do konce září 2023, jehož účelem je získání více času pro splnění milníků a cílů.

Dalším bodem prezentace byl popis procesu aktualizace NPO, který v sobě obsahuje čtyři dílčí kroky: **update** (navýšení obálky o cca 14 mld. Kč a s tím hledání nových podnětů), **amendment** (změny ve stávajícím NPO v souvislosti s inflací a realizovatelností komponent v čase), **REPowerEU** (nová kapitola zaměřená na energetiku s obálkou cca 16 mil. Kč) a **půjčky z RRF** (možnost navýšit grantovou obálku o půjčky a s tím do NPO přidat další oblasti). Vše musí být zpracováno a předloženo v jednom procesu.

Prezentovány byly také programové teze jednotlivých vlastníků komponent (VK), které již byly získány od VK a vybrané byly dále předloženy na jednání vlády, kde bylo dne 9. 11. 2022 schváleno usnesení¹ ukládající jejich další rozpracování do detailní podoby.

Zástupkyně ÚV navázala projevem o vyjednávané úpravě nařízení o RRF v souvislosti s REPowerEU. Představila navrženou obálku pro ČR, proces vyjednávání a také jednotlivé podmínky, které v sobě tato kapitola bude muset zohlednit. Výsledek jednání pod českým předsednictvím je kompromisem, který je z pohledu ČR výhodný, a očekává se, že finální schválení tohoto nařízení proběhne v průběhu února 2023.

Na bod k REPowerEU navázal **zástupce ÚV** prezentací (viz příloha č. 2 zápisu) k možnosti půjčky z RRF a představil, jak k této možnosti ÚV přistupuje, co bere v potaz a jaká pravidla by následně podněty zařazené pod půjčku musely splňovat. Prostředky z půjčky mohou být použity na dofinancování grantových projektů a dále lze navýšit investiční kapacitu příjemců, ať už se jedná o soukromé subjekty nebo například obce. Část těchto prostředků by mohla být vložena do finančních nástrojů, jednalo by se tedy o vratné prostředky. O tom, zda si ČR požádá o půjčky z Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) stejně tak jako o tom, do jaký oblastí tyto prostředky budou směřovat, rozhodne vláda na základě informací předložených MPO-DU, VK a ÚV v únoru 2023. Stejný termín je dán také pro předložení detailně rozpracovaných návrhů pro aktualizaci NPO v grantové části a REPowerEU kapitole.

¹ Usnesení 924/2022 z 9. 11. 2022 o NPO – informace o rozšíření stávající finanční alokace NPO pro ČR

DISKUZE/KOMENTÁŘE A RŮZNÉ

Zástupce SPČR vznesl dotaz na informace, jež zazněly v prezentaci **zástupce ÚV**: adaptivní státní energetickou koncepci, kdo je autorem, kdo určuje priority? Dotaz na podporu relevantní VaV – jak je určeno, co je relevantní?

Zástupce ÚV vysvětlil, že relevantní VaV je to, co umí překročit hranice ČR (ať základní nebo aplikovaný výzkum). Adaptivní strategie je model SEPIA – modelování energetické bilance ČR. Jde o dodání pevnějšího rámce stávajícím procesům a vytvoření kultury vzájemné důvěry, transparentnosti a předvídatelnosti v rozhodování státu. Je potřeba propojit veškeré již existující strategie a začít je uplatňovat jako měřítko pro to, co se má podporovat.

Zástupce ČKR položil dotaz ohledně podpory pro vědu, výzkum a inovace (VaVal), zda budou pro VaV určena strategická odvětví. Bude stanoveno ukotvení do témat nebo vymezení priorit?

Zástupce ÚV souhlasil, že priority budou stanoveny a pevnější rámec stávajícím procesům dá to, že se bude akcentovat soulad s existujícími strategiemi a koncepcemi.

Zástupce ČKR doplnil již existující ex ante kondicionality projektů ve formě spolupráce se sektory, RIS strategie a inovační strategie. Zdůraznil, že program EXCELES realizovaný pod NPO je dobrým příkladem.

Výkonný místopředseda Výboru komentoval, že co se týká aktualizace NPO a sběru podnětů, proces bude takový, že se vytvoří implementační rámec na začátku roku. Existuje možnost komunikovat podněty s partnery, témata je možné znovu projednat a otevřít, a až následně se budou určovat priority.

Zástupce SMO ČR komentoval, že NPO je nástroj pro zvládnutí krize, nejen energetické, ale i uprchlické, a položil otázku, jak bylo naloženo s náměty předloženými ÚV spojenými s uprchlíky. Nedostatečná kapacita je u škol či dalších sociálních zařízení u municipalit, kde jsou již připraveny projekty a (absorpční) kapacita je obrovská.

Zástupkyně ÚV upřesnila informaci, že půjčka NPO má být určena primárně pro energetiku, projekty v oblasti školství jsou součástí navýšení grantové obálky a MŠMT s nimi počítá.

Výkonný místopředseda Výboru odpověděl, že teze jsou stanoveny a téma uprchlíků bude horizontálně obsaženo ve více komponentách.

Zástupce SMO ČR uvedl, že komponenta 4.1 Podpora veřejných investic by zasloužila rozšíření na regionální a lokální úroveň, nikoliv pouze na centrální úřady.

Výkonný místopředseda Výboru sdělil, že obálky a teze budou dané do konce roku, následně lze rozšířit o horizontální teze ve spolupráci s partnery.

Zástupce ČBA položil dotaz na obálku REPowerEU pro ČR. ve srovnání s obálkou pro původní NPO ČR získala cca 3,3 % obálky = asi 2x více než při původním NPO.

Zástupce MPSV komentoval nově navržená témata, kde implementační kapacita je problém a dále zdůraznil, že úvěrová (půjčka z RRF) část musí mít atraktivní podmínky, jinak budou projekty financovány z bankovního sektoru. Jako příklad z praxe v souvislosti s implementační kapacitou uvedl MPSV, kde 5 služebních míst tabulkově dostali, ale nemají na ně finanční prostředky. Zeptal se, do kdy mají být změny NPO schváleny?

Výkonný místopředseda Výboru odpověděl, že schválení má být nejpozději do konce roku 2023 ale nesmíme blokovat druhou a třetí platbu čili to očekává mnohem dříve. Ohledně technické pomoci se MPO-DU snaží formou update navrhnout novou komponentu na administraci a případně i na pokrytí inflace.

Zástupce TI se tázal, zda v rámci REPowerEU bude možné přijímat další projekty, jestli je návrh zveřejněn a zda lze získat prezentaci zástupce ÚV.

Dále zástupkyně MPO-DU odpověděla, že prezentaci poskytne a usnesení zveřejní MPO-DU. Podněty pro změnu musí vycházet od VK, koncepční ukotvení jde ze shora, ale VK mají sbírat relevantní podněty také zdola a konzultovat vše s partnery. **Výkonný místopředseda Výboru** doplnil, že materiál Národní plán obnovy – informace o rozšíření stávající finanční alokace pro Českou republiku bude zveřejněn.

Zástupce SMOČR navrhl, že v souvislosti s propojením REPowerEU a půjčky dává tezi k zamyšlení energetické využití odpadu. Odpad jako surovinu by bylo vhodné zpracovat do NPO. Je toto správný podnět?

Výkonný místopředseda Výboru navázal, že zásada DNSH je zde velkým limitem. Taxonomie limituje spalování odpadu, cirkularita je podporovaná v rámci třídění odpadu, palivové využití odpadů atd., 30 % derogace DNSH v REPowerEU je limit, vláda bude muset rozhodnout o prioritách protože „špinavých“ projektů nemůže být moc.

Zástupce SPČR se ptal, co určí zaměření dodatečné alokace, jak to vypadá s programem náhrady fosilních paliv v průmyslu a dále na možnost navýšení a realokace nespotřebovaných výdajů do VaV.

Výkonný místopředseda Výboru zopakoval, že DNSH je limit, fosilní paliva nejsou ale prioritou ve srovnání s dalšími programy. Uvažuje se spíše o vodíku. Navíc je přečerpáno 4,5 mld. ve fotovoltaice pro podniky – toto půjde z navýšené obálky.

Zástupkyně GLOPOLIS se dotázala na možnosti využití NPO pro potřeby související s uprchlickou krizí a migrační situací. V odpovědi bylo uvedeno, že v navýšení NPO by měl být prostor i pro nové náměty pro zvládání uprchlické krize a VK byli vyzváni, aby do konce roku navrhovali a rozpracovali náměty.

Zástupce ÚV upřesnil, že VK bylo zadáno sledovat tři kritéria pro navrhování nových námětů: Mají odpovídat na řešení uprchlické krize, energetickou transformaci a posílení absorpční kapacity.

Výkonný místopředseda Výboru pak doplnil, že posouzení námětů z pohledu řešení potřeb migrační situace se provede horizontálně (tj. nebude k tomu zřízena zvláštní komponenta) a také na základě debaty, která by měla proběhnout do poloviny února na úrovni VNPO.

Výkonný místopředseda Výboru sdělil, že je to sdílená zodpovědnost MŠMT, MPSV a MMR. Tato debata bude probíhat v lednu a únoru 2023.

Zástupkyně MPO-DU otevřela druhou část diskuze bodem o **zlepšení spolupráce s neziskovým sektorem (NNO) a partnery** v rámci implementace NPO.

Zástupce SMOČR se tázal ohledně svolání podvýboru pro územní dimenzi, je to vhodná platforma pro diskusi nad návrhy aktualizace NPO.

Zástupce MMR sdělil, že podvýbor svolá MMR.

Zástupce TI komentoval, že DU-MPO a NNO do tří měsíců připraví návrh, jak zapojit sociální partnery a vytvořit doporučený mechanismus.

Výkonný místopředseda Výboru doporučil využití Výroční konference NPO plánovanou na 24. 1. 2023 k diskusi se stakeholdery, všichni členové Výboru NPO budou přizváni.

Přílohy: Příloha č. 1 – prezenční listina
Příloha č. 2 – prezentace

Zapsal za sekretariát výboru: zástupce MPO-DU

Schválila za sekretariát výboru: zástupkyně MPO-DU

Schválil: místopředseda Výboru NPO